

Dr. Stanislav Lipovšek / foto: Miroslav Slana

**DR. STANISLAV LIPOVŠEK, CELJSKI ŠKOF IN APOSTOLSKI ADMINISTRATOR –
UPRAVITELJ MARIBORSKE NADŠKOFIJE**

»Evangelij vrniti v življenje« **KANDIDAT**

Vedno dobrovoljen in radosten, ljudski in odprt, izobražen in enostaven, ekumensko naravnani in dialoški – »Stare in zatohle mehove je treba prečistiti in prezračiti«

Anton Varnava

Enega najbolj karizmatičnih slovenskih škofov - 69-letnega doktorja liturgike - **Stanislava Lipovška**, že tretje leto škofa v knežjem mestu Celje, ki je na željo Vatikana od 1. avgusta letos tudi nekakšen prisilni upravitelj ekonomsko povsem zavojene mariborske nadškofije, mnogi primerjajo z novim papežem **Frančiškom**.

Je pravi ljudski tribun, vedno radovoljen in radosten, ljudski in odprt, izobražen in enostaven, ekumensko naravnani in dialoški. »Stare in zatohle mehove je treba prečistiti, prezračiti in vanje natočiti novega vina za okusom po pristnem evangeliju,« poudarja. Je eden redkih visokih slovenskih klerikov, ki je tudi v tej uri finančnoekonomskega brezna in moralne erozije RKC ohranil veder obraz.

Rimskokatoliška cerkev (RKC) je zagotovo daleč najstarejša ustanova na svetu in izjemno pomemben igralec v oblikovanju javnokulturne scene skozi čas in tudi danes. In vseskozi je bila vpeta v skušnjave participiranja pri državnih in političnih oblasteh, velikokrat so se najvišjim klerikom - od papežev navzdol - dogajali veliki naglavni grehi, kot so pohlep, oblast, slava in bogastvo. Argentinski papež Bergolio, ki nosi ime preprostega Frančiška, je - tako kaže - znanilec neke nove klime, ki sporočila aggiornamenta posodabljanja, ki ga je zapovedal drugi vatikanski koncil (1962-1965) jemlje bolj dobesedno in zares kot njegovi predhodniki **Benedikt XVI.**, **Janez Pavel II.** in **Pavel VI.** Od svojih podanikov zahteva skromnost in evangeljsko ponižnost.

Milijardni greh

V tem duhu se je seveda znanilcu novih časov za zatohlimi vatikanskimi zidovi papežu Frančišku ob novici, da je neka majhna škofija v srednji Evropi, mariborska, povzročila enega največjih finančnih škandalov v zgodovini Cerkve, prižgala rdeča signalna luč in je zapovedal obema metropolitoma Stresu in Turnšku, da se umakneta, ker očitno ne razume ta sporočila časa. Njun nastop na novinarski konferenci v sredo zanjega julija, ko sta kot okregana šo-

larčka prebrala okorno opravičilo, zapovedano od svetega očeta, in naznanila svoj odstop, je zvenelo povsem neprepričljivo, neverodostojno in brez pričakovane ponižnosti. Izraz ponižnosti bi bil jasen, če bi odstopila sama že prej in se opravičila opeharjenim 65.000 malim delničarjem in vsem državljanom Slovenije, ki bomo kot davkoplačevalci še desetletja morali nositi to breme cerkvenega milijardnega greha.

»Papež je s to potezo,« meni škof Lipovšek, »slovenski in vesoljni cerkvi pokazal, da so z njegovim mandatom jeli veljati neki novi, resnično bolj evangeljski standardi na vseh ravneh. Zagovarja koncept Cerkve, ki zna prisluhniti Človeku in ki razume vsakokratna znamenja časov. V ospredje postavlja malega človeka vsakdanjega življenja. Pretiranih znamenj slave, časti in prestiža se otepa tudi v svojem konkretnem delovanju na Petrovem prestolu.«

Dr. Lipovšek je več kot 3 desetletja služboval v Mariboru, četrto stoletja je bil stolni župnik, tudi kanonik in tako tudi eden vplivnejših v škofiji. Znano je, da se že od vsega začetka ni strinjal z ekonomskim konceptom finančnega inženiringa, ki je škofijo kasneje pripeljal v zdajšnji materialno brezizhoden položaj. »No, po bitki so res lahko vsi generali pametni, a mene so kolegi, ki so odločali o teh stvareh, prepričevali, da so to neki novi poslovni prijemi, ki jih pač jaz očitno ne razumem... In zdaj smo tu. Na pogorišču,« pove Lipovšek z rahlo zaskrbljenostjo, a brez obtoževanja in srda. Mariborsko nadškofijo bo kot apostolski administrator vodil iz Celja; v štajersko prestolnico bo prihajal občasno in po potrebi. »Poskrbeti moramo, da bodo tekoči posli tekli karseda normalno, da bo pastoralno življenje v nadškofiji teklo nemoteno. Še enkrat, opozorila iz Vatikana so več kot jasna. Krščanstvo je predvsem evangeljsko sporočilo ljubezni, solidarnosti, ponižnosti, sočutja in veselja do Življenja. Iz tega je treba uravnati celostne moralne standarde javnega in osebnega življenja, tako v cerkvi kot v celotni družbi, po svetu in še zlasti tu, pri nas, v Sloveniji,« kategorično pribije.

»Socializem je bil blagoslov za Cerkev na Slovenskem«

Škof Lipovšek zna komunicirati z javnostjo. Medtem ko se je tisto usodno sredo, ko sta bila oba metropolita uradno odstopljena, začasni upravitelj ljubljanske nadškofije, novomeški škof Andrej Glavan izognil medijem in šele za naslednji dan napovedal tiskovno konferenco, se je škof Lipovšek še tisti popoldan radovoljno srečal s predstavniki sedme sile, ki so to želeli. Govoril je, kot se pač za enega najboljših pridigarjev in retorikov med slovenskimi duhovniki spodobiti, jasno, odločno, brez izmotavanja in ovinkarjenja. Tudi s kančkom simpatične samoironije. Z marsikatero zanimivostjo nam je postregel, kot je denimo ta, kako je lastnoročno trgal plakate s stene stolnice v Mariboru, ko so finančniki takrat dopovedovali vernikom, kako da so cerkvene bančne ustanove vredne posebnega zaupanja...

Dr. Lipovšek pove, da se blaženi škof Anton Martin Slomšek verjetno v grobu obrača, ko vidi, kako so grešili njegovi nasledniki v zadnjem desetletju in kako so finančno spravili s svojo nespametjo na kolena njegovo dediščino. Zdaj je čas, da se na novo obudi pragmatičnost in zdrava pamet tega velikega lavantinskega škofa reformatorja iz devetnajstega stoletja. Po Slomšku (1800-1862) so mariborsko/lavantinsko škofijo vodili škofje - **Stepišnik**, **Napotnik**, **Karlin**, **Tomažič**, **Držečnik**, **Grmič**, **Kramberger**, **Turnšek** in zdaj Lipovšek. Pri čemer je treba poudariti, da je blagopokojni pomožni mariborski škof **dr. Vekoslav Grmič** (bil je tudi častni občan Mestne občine Maribor) vodil škofijo kot kapitularni vikar (torej nekakšen vršilec dolžnosti) v letih 1978-1980. Škof Grmič (1923-2005) je bil nosilec posodabljanja v slovenski RKC v osemdesetih letih prejšnjega stoletja, človek dialoga in ekumenske naravnosti kot zdaj Lipovšek. Bila sta tudi osebna znanca in prijatelja. Grmiču so takrat mnogi v Cerkvi zamerili sodelovanje s socialistično oblastjo (bil je celo član predsedstva republiške konference SZDL). Osebno se spomnim Grmičeve radijske izjave pred dobrima dvema desetletjema, ko je povedal peroške besede:

»Prišel bo čas, ko bomo videli, da je

Page: 6

Reach: 355000

Country: SLOVENIA

Size: 821 cm2

3 / 3

bil socializem, čeprav verujočim nenaklonjen, po svoje blagoslov za Cerkev na Slovenskem. Ukvarjali smo se s stvarmi, za katere smo kot Cerkev evangeljsko poklicani, z evangelijem, s pastoralo...« Kako prav je imel veliki Grmič. Pred štiridesetimi leti je bilo v RKC več kot 60 novomašnikov, domala niso vedeli kam s kaplani... danes pa, ko je toliko svobode, med mladimi fanti zanimanje za duhovniški poklic znotraj RKC drastično kopni.

Poznavalci menijo, da utegne Vatikan za nekaj let za mariborskega nadškofa in metropolita imenovati prav Lipovška (decembra bo star 70 let, tako da lahko škofuje še 5 let), kandidatov za celjskega škofa in kakšnega pomočnika v Mariboru pa verjetno tudi ne manjka... nekaj imen že kroži: karizmatični duhovnik in doktor slovenske književnosti iz Konjskega Vrha v Gornji Savinjski dolini pater **Karel Gržan**, pater **mag. Branko Cestnik** iz Frankolovega pri Celju, izseljeniška duhovnika **dr. Zvone Štrubelj** iz Belgije in **Izidor Pečovnik - Dori** iz Berlina, **prof. dr. Vinko Potočnik** iz Maribora, **mag. Tone Vrisk** - član cerkvenega sodišča v Mariboru in župnik v Črni na Koroškem... Baje so že tudi lobiranja za ljubljanskega nadškofa v polnem teku. Kako že piše sv. Pavel - da Duh veje, kjer hoče... Verjamemo, da bo dosleden, vsaj tako kot tale Frančiškov, ki skuša narediti red v slovenski RKC.

Esej o neuvrščенosti

Msgr. Lipovšek je, ko je postal celjski škof, v pogovoru za Nedeljski dnevnik zaupal tudi spomine na srednješolska leta. Obiskoval je namreč gimnazijo in se šele potem odločil za študij teologije. »Spráševal sem se, v katerem poklicu bi lahko veliko dobrega storil ljudem. Izbiral sem med medicino in teologijo. K odločitvi so mi pomagali nekateri profesorji in sošolci.«

V gimnaziji se je zelo zanimal za gibanje neuvrščенih, Tita, Nehruja, Naserja. »To so bili aktualni državniki za dobrobit pomoči potrebnega ljudstva. Preučeval sem njihove govore. Nehru je v Beogradu brez listka tri ure govoril o viziji človeštva. Titova ideja je bila zelo zanimiva. V gimnaziji smo odličnjaki pisali neke vrste esej. Moj je nosil naslov Jugoslavija je najboljši primer za narode Azije in Afrike. Ker sem veliko napisal, so me gledali, češ, kaj pa je zdaj temu.«